

Åsgårdstrand Seilforening

**Heising av master ombord og i land
med bruk av foreningens mastekran.**

Versjon 1 10.feb 2010

1 INNLEDNING

I forbindelse med at det fra 2010 er flere kranførere, og også at det er mange nye båteiere i havna, har vi sett at det er fornuftig å skrive ned hvordan arbeidet med å sette masten om bord, og ta den av igjen, skal planlegges og gjennomføres.

Med dette håper vi å ha best mulig sikkerhet og unngå ulykker, samt å bidra til at arbeidet går smidigere og raskere, når alle vet hva som skal skje og hvorfor. For begge operasjonene er det viktig å ta hensyn til været, det er nødvendig at båten ligger i ro under heiseoperasjonene og at det ikke er for mye vind.

Det forutsettes at alle hjelper alle inntil dagens løft og rydding er avsluttet.

2 FORBEREDE KRANA

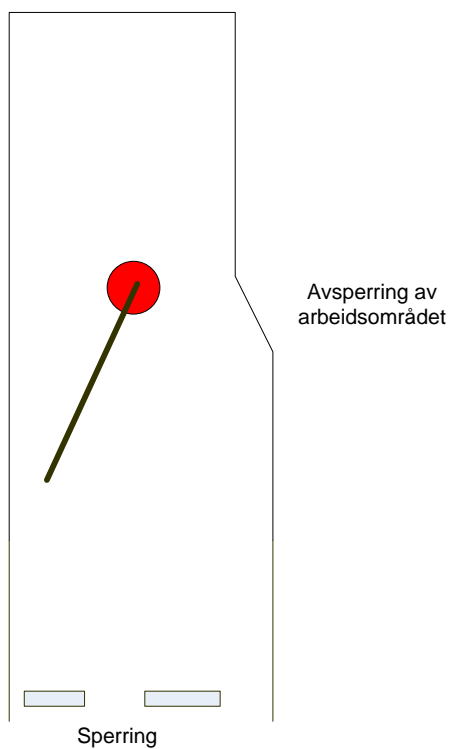
Krana låses opp og hydraulikkpumpe startes.

Kranarmen senkes og den ytterste seksjonen forlenges så langt som mulig

Heisestroppen inspiseres, den skal være hel og uten knuter.

Stige hentes og legges klar til bruk.

Bukker settes opp for å hindre at uvedkommende beveger seg inn i arbeidsområdet.

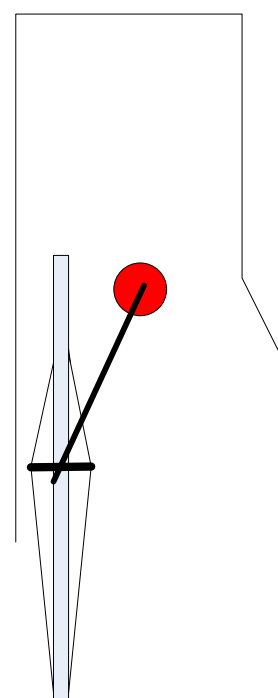
3 SETTE MASTEN OM BORD

3.1 Forberedelser

Masten skal forberedes ved å på forhånd

- gjøre de nødvendige reparasjoner, smøre blokker osv
- montere spredere, wirene som utgjør den stående riggen
- montere fall som evt er tatt av om vinteren
- montere antenner, lanterner, windex
- alle strekkfisker slakkes helt ut

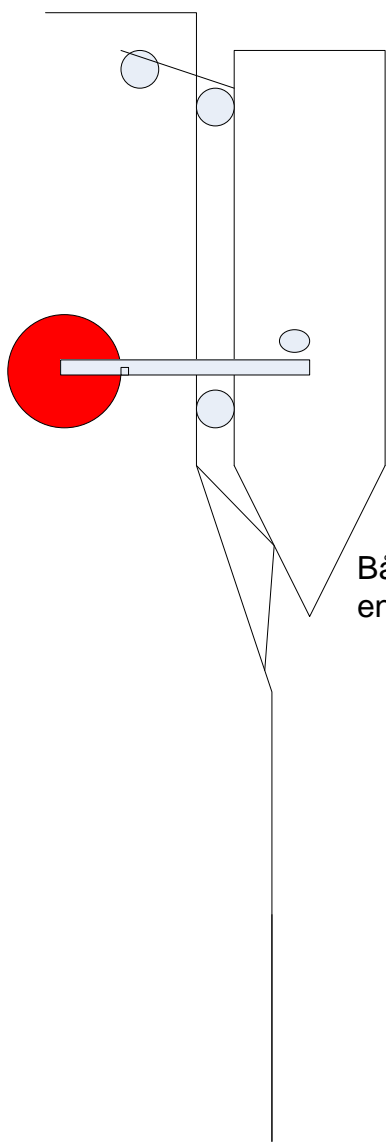
Alle fall og wire samles i bunnen av masta og bntes sammen med strikker eller line. Masten legges så på 2 trillbare vogner og kjøres ut slik at mastefoten ligger på nordsiden av krana. Fronten på masta skal være opp.

Masta på land:
Mastefoten nord for krana,
Masta ligger på 2 trillevogner

mastetopp

Båten klargjøres ved å finne frem boltene som skal brukes til å feste forstag, akterstag og overvant, samt splinter som passer, og tang for å sette inn splintene. Den kjøres så over til moloen der krana står, og fortøyes med fendere mot brygga, en stram fortøyning akter og en hanefot foran. Den skal plasseres slik at midten av krana er litt foran mastebraketten/mastehullet.

Båten fortøyes med hanefot foran og en line akter, stramt og slik at masten er litt lenger øst enn krana.

3.2 Stropping

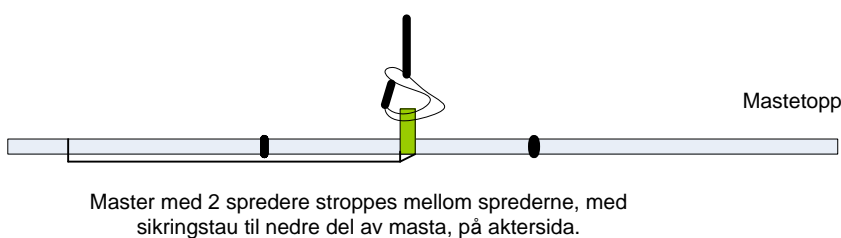
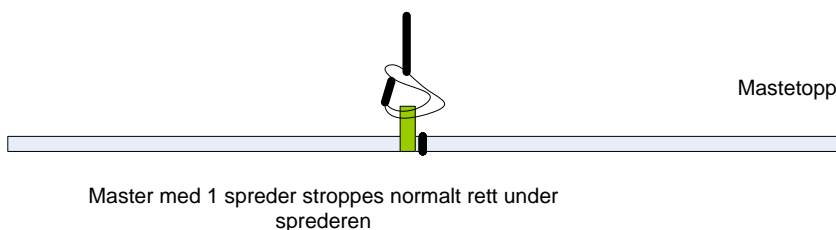
Før stropping påbegynnes signerer båtenes eier på at masteløftet skjer på hans eget ansvar.

Masta stropes der den ligger på kaia, med en grønn fiberstropp (rundsling). Stroppen tres rundt masta og kroken settes gjennom de 2 endene, på forsiden.

Hvis det er 1 spreder, passer det normalt å sette stroppen rett under sprederen, og i så fall behøves ikke mer sikring.

Hvis det er 2 sprederer, vil det normalt passe å sette stroppen ca midt i mellom de 2 sprederne. Den må da sikres mot å gli oppover ved en kraftig line som festes rundt stroppen på baksiden av masta, og føres ned til nedre del av masta og festes godt der. Det er viktig at denne er godt festet, da den kommer til å bli belastet med hele tyngden av masta.

I begge tilfelle kontrolleres det at masta løftes i noenlunde balanse, toppen av masta skal helst løfte seg først, men det må ikke være for tungt å løfte og holde den nedre delen av masta. Dersom stroppen er satt for langt ned slik at nedre del av masta løfter seg først, kan en risikere at masta vipper rundt og går i vannet eller brygga!

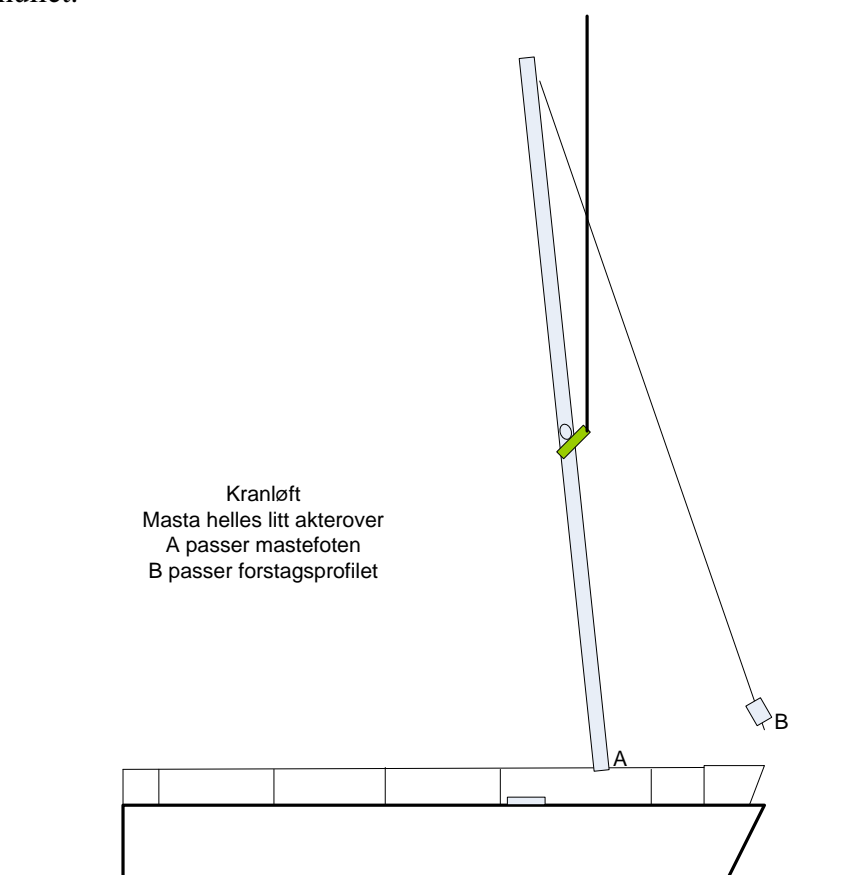
3.3 Masteløftet

Til selve masteløftet trengs det minimum 3-4 personer: Kranfører, person A som holder på bunnen av masta gjennom hele løftet, person B som holder og fører forstagsprofilet, og helst enda en person C som hjelper til når masta skal over fra brygga til båten, festing av vanter og stag, og dersom det er gjennomgående mast, må han formidle beskjed fra A som går ned i båten for å sette masta i mastefoten på dørken.

Prosedyre:

- Forstagsprofilet løsnes fra bunten av stag og wire, og B holder dette.
- A tar et godt tak i mastefoten og slipper den ikke før den er sikret om bord

- Kranfører løfter stroppen rett opp, og det tas siste sjekk på at tyngdefordelingen er ok.
- Masta løftes så videre opp i nesten vertikal stilling, A holder igjen mastefoten.
- Kranarmen roteres sakte mot urviseren og A og B følger med. Se opp og pass på at ikke lanterner og antenner skades. Masta kommer til kaikanten, og A klatrer forsiktig inn på fordekket, evt. med hjelp av C. Forstaget og person B følger etter. Om nødvendig heises masta litt høyere så den kommer over rekkewiren.
- Kranfører og person A fører bunnen av masta til mastebrakett evt. mastehull i dekket, justerer armens lengde om nødvendig, og masta settes rolig på plass. Pass på at ikke lanterner eller antenner i mastetoppen skades.
- Dersom masta er gjennomgående, går A ned i salongen etter at den er tredd ned i mastehullet.

3.4 Masta sikres

Dette skjer ved at forstag, akterstag og de 2 overvantene festes med sine riggbolter, sikres med splinter, og strekkfiskene strammes for hånd. Mens dette foregår, fortsetter A å holde mastefoten nede på plass.

Så fort masta er sikret, senkes krankroken slik at stroppen blir løs. Dersom det er 1 spreder, kan den normalt dras forsiktig ned. Hvis det er 2 spredere, må en sette opp stige på fordekket og en person klatre forsiktig opp og kroke av stroppen, mens en annen holder på og sikrer stigen. Så snart dette er gjort, flyttes båten til sin bryggeplass, slik at neste båt kan settes på plass for masteløft.

4 MASTA TAS AV OM HØSTEN

4.1 Forberede båten

Ta av alle seil og storseilbom.

Demonter line til evt. rulleforseil, rull denne opp på trommelen.

Koble fra alle elektriske ledninger som går gjennom masten.

Demonter alle fall som går gjennom blokker på dekket, kveil dem opp og fest dem på masta.

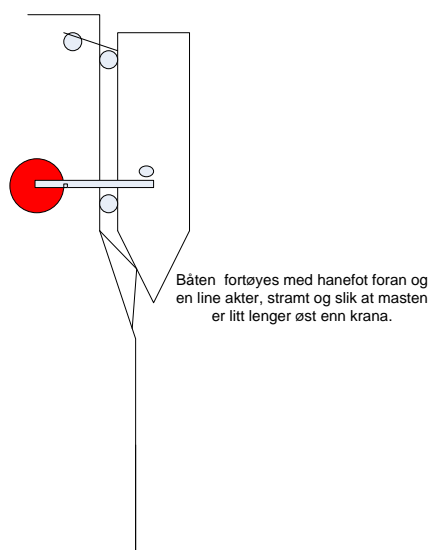
Slakk strekkfiskene til undervantene og ta ut riggboltene nederst ved dekket.

Slå en strikk eller line rundt fall og vanter som henger på masta, så det ikke er så mye som henger løst.

Slakk akterstag og overvant noe, så det kan gå fort å demontere dem.

Legg frem tang/tenger for å ta ut splintene som sikrer overvant (boltene nederst ved dekket), forstag og akterstag.

Båten kjøres over til kranbrygga og fortøyes.

4.2 Stropping

Med 1 spreder legges kranstroppen på utsiden av alle fall og vant som ligger langs masta, og de 2 løkkene tres inn på krankroken, som plasseres så høyt som det er mulig å nå den fra dekket. Deretter heves kroken inntil den stopper mot sprederen og strammes.

Med 2 sprederer festes en kraftig line rundt kranstroppen, aktenfor masta. En stige settes opp, og en klatrer opp og legger stroppen rundt masta, og fester den i krankroken på forsiden, i en høyde som passer for å få balanse i masta når den løftes. Ofte er dette ca midt i mellom de 2 sprederne. Linen på aktersiden av masta festes godt, den skal tåle hele tyngden av løftet. Når dette er gjort, kan kroken løftes inntil det er stramt.

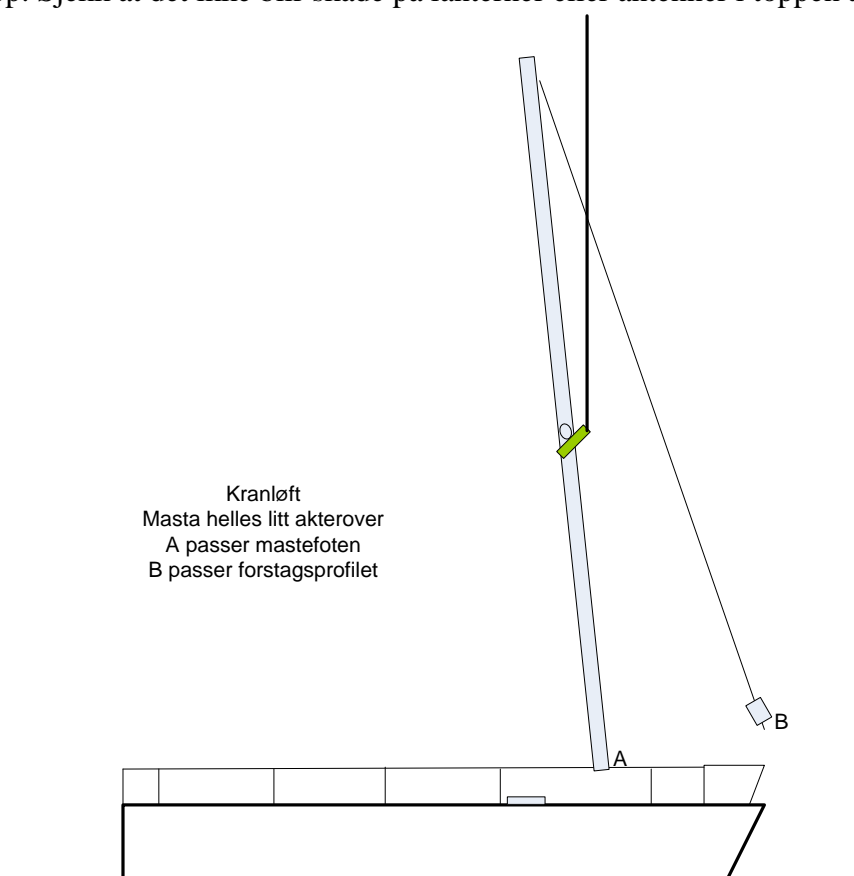
Se også figur til avsnitt 3.2.

4.3 Masteløftet

Masta holdes nå oppe av krana, og overvant + akterstag+forstagsprofil slakkes helt ned og demonteres. Mens dette foregår, er masta i låst posisjon i mastebraketten på dekk, evt nedenunder.

Person B holder tak i forstaget, de andre wirene festes langs masta.

Evt låsebolter fjernes, og A holder tak i mastefoten mens kranfører løfter masta forsiktig rett opp. Sjekk at det ikke blir skade på lanterner eller antenner i toppen av masta.

Kranfører roterer så kranarmen med urviseren, mens A følger etter med mastefoten, B går over rekka foran med forstagsprofilet. A må passe på at masta ikke vrir seg, han skal hele tiden ha forsiden av masta mot seg. Når mastefoten skal over kan det være aktuelt å løfte masta litt høyere, og det kan være nyttig med en mann til for å hjelpe til med mastefoten over på brygga.

A går så langsomt rundt krana mens han holder øye med antenner o.l i mastetoppen. Han stanser når han er kommet på motsatt side av krana i forhold til båten, og holder igjen mastefoten mens masta senkes kontrollert ned på 2 vogner som er satt klar på forhånd.

Masta flyttes deretter innover på brygga, og båten flyttes for å slippe til den neste.

